

Tarık Dağlı
tarikdagli@yahoo.com

ETNOSPOR: Bu Kıyafet Bize Uygun

Festival alanının her standında ok atmak için sıraya giren gençlerin ağzından "Tozkoparan" adı eksik olmuyordu. Ellerinden telefon düşmeyen bu nesle Pubg, Zula, CSGO, LOL yerine ok atan yerli bir karakteri sevdiiren ve geleneksel sporları gençlerin algılamasını sağlayan Etnospor için ne desek az.

Türk insanı, Osmanlı'dan günümüze neredeyse 150 yıldır kendisine sunulan Batı sporlarını pek sevmeydi. Batılılaşma rüzgarı ile geçmişin raflarına kaldırılarak unutulmuş geleneksel ata sporları, her şeye rağmen genetik kodlara işlenen yatkınlık sayesinde Türk insanının ilgisine mazhar olmayı sürdürüyor. Dünya Etnospor Konfederasyonu (DEK) tarafından 4 yıldır gerçekleştirilen Etnospor Kültür Festivali, bu ilginin laftan ibaret olmadığını ortaya koydu. Yüzlerce yıllık geleneksel spor giysilerini tozlu raflardan indiren 4. Etnospor Kültür Festi-

vali, sadece 4 günde 1 milyondan fazla ziyaretçiye kökeni eski ama hevesi yeni sporları tatma fırsatı verdi.

Ata Sporlarına Veda

Yüzyıllar boyunca güreşin farklı çeşitleri, atlı cirit, atlı okçuluk, rahvan binicilik gibi ata sporlarını başarıyla icra eden Anadolu toprakları Osmanlı Devleti döneminde endüstriyelileştiremediği geleneksel sporlarına da veda ediyordu. Kriket, tenis, ragbi kan uyumsuzluğu nedeniyle Türk insanının ilgisine mazhar olmadı. Tüm dünyada popülerliğini erken kazanan ve dünyanın en büyük kitlesel sporu haline gelen futbol ise istisnai olarak dikkatleri celbetti. Ancak diğer Batı sporları da zaman içinde uygulanan köklü

kültür politikaları sonucunda geleneksel Türk sporlarının tarihin tozlu raflarında yer almasına sebep verdi. Aba güreşi, kuşak güreşi, şalvar güreşi, Batılılaşan minder güreşine dönüşürken geride bir tek yağlı güreş elde kaldı. Atlı cirit, atlı okçuluk, rahvan binicilik, geleneksel kızak gibi dallar ise adeta ölüme terk edildi. Her alanda Batılılaşan genç Türkiye'ye ata sporlarına bu fasılda veda ediyordu.

Kan Uyuşmazlığına Çözüm

Dünya Etnospor Konfederasyonu Başkanı Bilal Erdoğan, 4. Etnospor Kültür Festivali öncesinde rahmetli bir hocasından alıntılıdığı "Batılılaşma rüzgarı içerisinde bize bir kıyafet giydirildi. Bu kıyafet bize uygun değil" sözleri ile geleneksel sporların, yıllardır yaşanan kan uyuşmazlığı sorununa ilaç gibi geleceğini, milli şuur ve bilinç için büyük katkı vereceğini ifade etmişti.

Sporun kültür yönetimi veya kültürel iktidarın bir enstrümanı olarak en başta gençleri "idealize edilen" idollere bağımlı hale getiren etkisini düşünürsek Etnospor Kültür Festivali'nin sadece sportif açıdan değil sosyolojik etkisini de konuşmak gerekiyor. Falcao ve Muriç gibi futbolcuların yaptığı ok atma müsabakası ile tanıtımına güç katan festival, çocukların okul çantası, yatak örtüsü gibi eşyalarını süsleyen Superman, Spiderman, Batman gibi bir kültür diktatörlüğü olan Batı'nın empoze ettiği diğer endüstri ürünlerine kafa tutma emareleri de gösterdi.

Superman gibi uçamayan, Spiderman gibi ağ atamayan, Hulk gibi bir deve dönüşemeyen veya Batman'in Batmobiline binemeyen çocuklar elle tutabilecekleri, hayal ürünü olmayan gerçekçi figürlere ilgilerini Etnospor sayesinde ortaya koydu. Mangala ile yakından ilgilenen gençler, güreş tutma konusunda biraz çekingen davransa da at binmek için gözlerini rahatlıkla karartıyordu. Ama esas hedefleri ok atmaktı.

 Etnospor 2019'da, 12 spor dalında binden fazla sporcu hünerlerini sergiledi. Festivali 1 milyon 200 binden fazla kişi ziyaret etti.

Festival alanının her standında ok atmak için sıraya giren gençlerin ağzından ise "Tozkoparan" adı eksik oluyordu. Ellerinden telefon ya da bilgisayarları düşürmeyen bu nesle Pubg, Zula, CSGO, LOL yerine ok atan yerli bir karakteri sevdiren ve hiç de popüler olmayan sporları gençlerin algılamasını sağlayan Etnospor için ne desek az.

Millet Bahçesi olacağı açıklanan Atatürk Havalimanı'na ailelerini sürükleyen çocuğun sesine kulak vermek lazım. Zira o kuşak Etnospor'dan bir hafta kadar önce ailelerini TEKNO-FEST için aynı alana taşımıştı. Cumhuriyet'in yüzüncü yılı 2023'te, 2019'a oranla 6 milyon genç daha 18 yaşını dolduracak. Bir o kadarı daha 12-18 yaş arasında olacak. Bu nesil 20 yıl sonra Türkiye'nin en büyük çalışan gücü ve düşünen beyni olacak. Onları ithal kültür ürünleri yerine kendi topraklarından çıkmış nişanelerle süslemek, trilyon dolarları aşan dünya kültürel diktatörlüğüne verilecek en iyi cevaptır.

Etnospor'da Neler Yaşandı

- Atlı Sporlar Alanı'nda, atlı cirit gösterileri, kökbörü müsabakaları, atlı gösteriler, Azerbaycan Karabağ at gösterisi, atlı okçuluk gösterisi gerçekleştirildi.
- Arjantin'in geleneksel sporu pato, hayranlık yaratan gösterilerle ziyaretçilerle buluştu. Güreş Meydanı'nda aba güreşi, kuşak güreşi, şalvar güreşi ve 3. Fetih Yağlı Güreşleri gerçekleşti.
- Ziyaretçiler, gelin toyu (Eski usule göre gelin gelmesi), beşik

toyu (Bebek duasının beşikte okunması), tuşo toyu (Yürüme-ye başlayan çocukların yarışması) gibi geleneksel adetleri görme imkanı buldu.

- Hedef Okçuluk Alanı'nda okçuluk sporunun iddialı çocuk sporcuları, olağanüstü yetenekleriyle binlerce ziyaretçi önünde ter döktü. Ziyaretçiler, "Ok at! Güreş tut! At bin!" sloganlarıyla, geleneksel sporları deneme imkanı buldu.
- Çocuklar, geleneksel Aşık Oyunları ve Mangala Oyunları etkinliklerinde boy gösterdi. Unutulmaya yüz tutmuş, nostaljik 30'un üzerinde geleneksel oyunla tanıştı.
- Festival, bu sene bir ilki gerçekleştirerek ziyaretçilere yağlı güreşi deneme fırsatı sundu. Talimhane Alanı'nda Ok Atma, Ok Savaşları Alanı'nda Ok Muharebe etkinlikleri ile tüm ziyaretçiler hedefe kilitlendi.
- Atölyeler Alanı'nda el sanatları uygulama atölyeleri ve sergileri gerçekleşti. Ziyaretçiler ayrıca 60'tan fazla atölyede, geleneksel el sanatlarını inceleme ve deneme fırsatı yakaladı.
- Dünya Etnospor Konfederasyonu (DEK) Başkanı Bilal Erdoğan Süper Lig'in yıldız futbolcularıyla ok attı.

Rakamlarla Etnospor

- Bu yıl dördüncüsü düzenlenen festival 4 gün sürdü.
- Festivali yaklaşık 1 milyon 200 bin kişi ziyaret etti.

Millet Bahçesi olacağı açıklanan Atatürk Havalimanı'na ailelerini sürükleyen binlerce çocuğun sesine kulak vermek lazım. Zira o kuşak Etnospor'dan bir hafta kadar önce ailelerini TEKNOFEST için aynı alana taşımıştı.

*Dünya Etnospor
Konfederasyonu
Başkanı Bilal
Erdoğan'ın öncülük
ettiği okçuluk
müsabakalarına
Süper Lig'in yıldız
isimleri de katıldı.*

- Geleneksel sporların yapılması misyonu ile okçuluk, yağlı güreş, şalvar güreşi, kuşak güreşi, aba güreşi, mas güreşi, mangala, atlı cirit, kökbörü, atlı okçuluk ve pato olmak üzere 12 spor dalında kırana kırana müsabakalar yaşandı.
- Sadece güreş kategorisinde 250 olmak üzere bine yakın sporcu festivalde ter döktü.
- Türkiye'nin yedi bölgesinden şehirlerin çadırlarında geleneksel lezzetler yer alırken 16 ülkenin 50'yi aşkın lezzeti de sergilendi. Afganistan, Arnavutluk, Azerbaycan, Filistin, Gürcistan, Kosova, Moldova, Moğolistan, Özbekistan, Pakistan, Senegal, Sudan, Tanzanya, Tunus, Ukrayna ve Yemen'in geleneksel yemekleri, festivalin Evrensel Tatlar Alanı'nda ziyaretçiler tarafından tadıldı.
- Çocuklar dahil tüm ziyaretçilere at binme deneyimi yaşatmak için 135 at tahsis edildi.

Etnospor'daki Branşlar

ATLI CİRİT

Cirit, at üzerinde oynanan spor dallarından biridir. At üzerindeki sporcunun süngü veya mızrağını (ciridini) rakibe karşı isabetli bir şekilde atmasını, muharebe anında kendisine ve bineğine olan hakimiyetini ve bu yolla rakibine üstün gelmesini amaç edinen, kuralları olan bir spordur.

ATLI OKÇULUK

Uluslararası literatürde "Part Atışı" olarak isimlendirilen at üzerinde geriye doğru yapılan

ok atışının en başarılı ve en ünlü uygulayıcıları Türkler olmuşlardır.

KÖKBÖRÜ

Bu oyun Türklerin tarihi ve milli sporlarından biridir. Bugün dahi Türkistan Türklerinin en önemli atlı sporlarından birini teşkil eden kökbörü oyunu, cirit gibi atlı bir spordur ve esası, at salıp koşarak oğlağı kapmak ve rakibin kalesinden geçirecek sayı kazanmak üzerinedir.

ABA GÜREŞİ

Güreşçilerin sırtlarına aba giyerek, bellerine kuşak bağlayarak yaptıkları güreştir.

AŞIK OYUNLARI

Bu oyun aşık kemiği adı verilen, insanlarda da bulunan bir kemik ile oynanmaktadır. Oyun için koyun veya keçi gibi küçükbaş hayvanların arka ayaklarında bulunan aşık kemiği kullanılır. Oyun çizilen bir dairenin içine her oyuncunun aşıklarını dizmesiyle başlar. Her oyuncunun amacı yaptığı atışlarla aşıkları dairenin dışına çıkartmaktır.

KUŞAK GÜREŞİ

Kırım lehçesinde "küreş" denilen bu güreşler Hıdırellez'de, "tepreş" denilen eğlencelerde ve düğünlerde yapılmaktadır. Yaş ve ağırlıklarına göre üç boya ayrılan güreşçiler, bele sarılan iki metre uzunluğundaki özel dokuma kuşaklardan tutarak rakibin şalka düşmesi (iki omzunun yere düşmesi) için mücadele ederler.

MANGALA

Türk zeka ve strateji oyunudur. İki kişi ile oynanır. Oyun tahtası

üzerinde karşılıklı 6'şar adet olmak üzere 12 küçük kuyu ve her oyuncunun taşlarını toplayacağı birer büyük hazine bulunmaktadır. Mangala 48 taş ile oynanır. Oyuncunun amacı kendi hazinesinde en çok taşı toplamaktır.

MAS GÜREŞİ

Oyundaki yarışmacılar 2 metre uzunluğunda, 30 santimetre yüksekliğinde sabit, düz ve kaygan olmayan bir platform üzerinde yarışır. Bu platform üzerinde yüz yüze oturan yarışmacılar ayaklarını karaçam ağacından yapılan, yere dik duran ve her iki ucundan yere sabitlenmiş bir tahtaya dayarlar. Ağaç güreşi de denen bu spor, müsabıkların birbirleriyle temas etmeden, birbirlerini sarsmadan ve fırlatmadan yapılan tek mücadele spordur.

ŞALVAR GÜREŞİ

Güreşçiler, şalvar giyer ve ayakları çıplaktır. Kısa şalvar güreşinde tüm teknikler ayakta yapılır. Rakip alta düştüğü anda bir tek hamle şansı verilir. Bu hamlede sonuç olmaz ise genelde ayağa kaldırılır.

YABUSAME

Japon savaşçıları samurayların yaptığı atlı okçuluk gösterisidir.

YAĞLI GÜREŞ

Geleneksel bir Türk spordur. Güreşçiler vücutlarına yağ sürerek güreştikleri için bu şekilde adlandırılır. Müsabakalar "Er Meydanı" denilen alanlarda yapılır.

YAYA OKÇULUĞU

Okçuluk yayla gerili kiriş takılarak uzağa atılan, ucu sivri, düzgün ince ve kısa çubuk yani ok ile hedefi vurma spordur.

PATO (ARJANTİN)

Pato oyunu adını İspanyolcada anlamı ördek olan pato kelimesinden almaktadır. Önceleri ördek ile oynanan oyun günümüzde ördek değil kulplu top ile oynanmaktadır. Takımlar atlı 4'er sporcu ile çapı bir metre olan fileli potaya topu bırakmak sureti ile skor elde etmeye çalışır. 📺

20 yıl sonra Türkiye'nin en büyük çalışan gücü ve düşünen beyni olacak olan nesli ithal kültür ürünleri yerine kendi topraklarından çıkmış nişanelerle süslemek, trilyon dolarları aşan dünya kültürel diktatörlüğüne verilecek en iyi cevaptır.